

Weerstandsvermogen en risicomanagement

Inleiding

- Het weerstandsvermogen is het vermogen van de gemeente om financiële tegenvallers op te kunnen vangen zonder dat de normale bedrijfsvoering wordt aangetast. Het geeft aan hoe robuust de financiële positie is. Door aandacht voor het weerstandsvermogen kan voorkomen worden dat elke financiële tegenvaller dwingt tot bezuinigingen.
- Het beleid is vastgelegd in de nota Risicomanagement en weerstandsvermogen ^{*)}. Hierin is aangegeven dat het college een ratio nastreeft die overeenkomt met waarderingscijfer C in de onderstaande tabel.

^{*)} Deze documenten zijn in te zien op webpagina [vastgesteld beleid](#) gemeente Beverwijk onder programma bestuur en ondersteuning.

Waarderingscijfer	Ratio weerstandsvermogen	Betekenis
A	$2,0 < x$	Uitstekend
B	$1,4 < x < 2,0$	Ruim voldoende
C	$1,0 < x < 1,4$	Voldoende
D	$0,8 < x < 1,0$	Matig
E	$0,6 < x < 0,8$	Onvoldoende
F	$x < 0,6$	Ruim onvoldoende

Beschikbare weerstandscapaciteit

- De raad beschikt over middelen om niet begrote kosten, die onverwachts en substantieel zijn, te dekken zonder dat de begroting en het beleid aangepast hoeven te worden. Het gaat hierbij om de algemene reserve, bestemmingsreserves, verwachte winst grondexploitatie, post onvoorzien, onbenutte belastingcapaciteit en de stille reserves. Voor de berekening van de weerstandscapaciteit van Beverwijk worden, net als voorgaande jaren, de algemene reserve, de reserve decentralisaties en verwachte winst grondexploitaties opgeteld.
- De algemene reserve wordt opgenomen op basis van de verwachte stand ultimo 2019. De stand ultimo 2019 dient als buffer voor de risico's die zich gedurende 2020 kunnen voordoen.
- Bestemmingsreserve decentralisatie sociaal domein
Risico's in het sociaal domein worden opgevangen door de bestemmingsreserve Decentralisaties (3D) waardoor deze bestemmingsreserve wordt meegenomen in het weerstandsvermogen.
- Verwachte winst grondexploitaties
Het positieve saldo van de grondexploitaties wordt gebruikt om de weerstandsparagraaf mede te bepalen.

Berekening weerstandscapaciteit

Beschikbare weerstandscapaciteit	bedrag (x €1.000)
Algemene reserve voor bestemming	11.606
Bestemmingsreserve decentralisaties	3.534
Netto contante waarde opbrengst grondexploitaties na VPB.	2.990
Totaal	18.130

Risico-inventarisatie

- Een risico is de kans op het optreden van een gebeurtenis die een gevolg met zich mee kan brengen. Voor het weerstandsvermogen is het relevant om de risico's te inventariseren waarvoor geen maatregelen zijn getroffen (bijvoorbeeld door risico's te voorzien of te verzekeren).
- Exploitatierisico's worden berekend op basis van de nota Risicomanagement en weerstandsvermogen.
- De risico's zijn per programma geïnventariseerd.
- Conform de nota weerstandsvermogen en risicomanagement wordt rekening gehouden met een risicobedrag op basis van de totale lasten. De exploitatierisico's bedragen €4,1 mln. en worden als volgt berekend; totale lasten (inclusief stortingen in de reserves) x financieel gevolg van 10% (conform de nota weerstandsvermogen en risicomanagement) x kans van 33% (schatting kans van optreden).
- Het risicobedrag voor de grondexploitaties is conform systematiek van het concept meerjarenplan (MJP) bepaald. Dat betekent dat het risicobedrag gelijk is aan de hoogste boekwaarde binnen de looptijd van de grondexploitaties. Hierdoor is er een bruto risicobedrag van € 5,1 mln. terwijl de verwachting is dat de grondexploitatie winstgevend zijn. Het risico dat meeweegt in de totale weerstandsratio betreft de risico's in de grondexploitaties minus de stand van de bestemmingsreserve, waarbij rekening houdend met het effect en de kans van optreden 50% van het bruto risicobedrag is meegenomen als netto risico grondexploitaties.

Risico Matrix

- In de nota risicomanagement en weerstandsvermogen is aangegeven dat de risico's gevisualiseerd worden in een risicomatrix. In deze matrix zijn de risico's verdeeld naar de kans dat ze zich voordoen en welke impact de risico's hebben.

Risicomatrix

		KANS				
		Zeer gering (10%)	Gering (25%)	Neutraal (50%)	Grote waarschijnlijkheid (70%)	Zekerheid (90%)
IMPACT	Hoog		10 13		1	
	Midden		11 6 3 5	9 12 4	7 8	
	Laag	2				

1 Fluctuaties in de algemene uitkering, het gemeentefonds
(programma bestuur en ondersteuning)

2 Kans op financiële gevolgen door gemeentelijke garantstellingen
(programma bestuur en ondersteuning)

3 Kadernota integrale veiligheid en handhaving
(programma veiligheid)

4 Verleggen hoogspanningskabels
(programma verkeer, vervoer en waterstaat)

5 Fiscaliteit straatparkeren
(programma verkeer, vervoer en waterstaat)

6 Vermakelijkhedenretributie
(programma Economie)

7 Specifieke uitkering stimulering sport (SPUK)
(programma sport, cultuur en recreatie)

8 Wet verplichte GGZ
(programma sociaal domein)

9 Invoering abonnementsstarief Wmo
(programma sociaal domein)

10 Open einde regelingen bijstand
(programma sociaal domein)

11 Open einde regelingen jeugdhulp
(programma sociaal domein)

12 Planschade Kagerweg
(programma volkshuisvesting, RO en stedelijke vernieuwing)

13 Programma aanpak stikstof
(programma volkshuisvesting, RO en stedelijke vernieuwing)

Bepaling benodigd weerstandsvermogen

De risico-inventarisatie leidt tot het volgende benodigde weerstandsvermogen

Totaal benodigde weerstandscapaciteit	bedrag (x €1.000)
Algemene uitkering	0
Open einderegelingen	1.100
Planschade	325
Exploitatierisico's	4.092
Netto risico's grex : 50% van bruto risico's grex- bestemmingsreserve	819
Totaal benodigde weerstandscapaciteit:	6.336

De ratio weerstandsvermogen bedraagt

Ratio weerstandsvermogen	bedrag (x €1.000)
Beschikbare weerstandscapaciteit	18.130
Benodigde weerstandscapaciteit	6.336
Ratio weerstandsvermogen	2,86

Financiële kengetallen

Netto schuldquote

- Een goed kengetal om de hoogte van de schulden van gemeente Beverwijk te beoordelen is de netto schuld als aandeel van de inkomsten, de netto schuldquote. Om inzicht te krijgen in hoeverre er sprake is van het doorlenen van gelden wordt de netto schuldquote zowel in als exclusief doorgeleende gelden weergegeven.

Solvabiliteitsratio

- De solvabiliteitsratio geeft inzicht in hoeverre gemeente Beverwijk in staat is om haar financiële verplichtingen te voldoen. Hoe hoger de solvabiliteitsratio, hoe groter de weerbaarheid van de gemeente.

Kengetal grondexploitatie

- Dit getal geeft aan hoe groot de grondpositie (de waarde van de grond) is ten opzichte van de totale (geraamde) baten.

Structurele exploitatieruimte

- Voor de beoordeling van de financiële positie is het ook van belang te kijken naar de structurele baten en structurele lasten. Hiermee wordt er inzicht gegeven in de structurele ruimte of het structurele tekort van de exploitatie.

Woonlasten ten opzichte van het landelijk gemiddelde

- De belastingcapaciteit is gerelateerd aan de hoogte van de gemiddelde woonlasten (OZB, rioolheffing en reinigingsheffing).

Beoordeling van de onderlinge verhouding tussen de kengetallen in relatie tot de financiële positie

	Begroting 2023	Begroting 2022	Begroting 2021	Begroting 2020	Primaire Begroting 2019	Rekening 2018	Rekening 2017	Rekening 2016	Rekening 2015
Netto schuldquote	41%	44%	48%	52%	55%	58%	59%	63%	71%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	28%	30%	35%	38%	41%	44%	45%	49%	57%
Solvabiliteit	31%	29%	27%	26%	24%	24%	23%	26%	26%
Kengetal grondexploitatie	-3%	-3%	-2%	-4%	-3%	3%	2%	3%	5%
Structurele exploitatieruimte	1%	1%	1%	1%	0%	2%	2%	0%	0%
Woonlasten tov landelijk gemiddelde (belastingcapaciteit)	99%	99%	99%	99%	97%	99%	99%	99%	97%

- De kengetallen onder de nummers 1 tot en met 5 dienen gezamenlijk bekeken te worden om tot een beoordeling te komen. De provincie heeft aangegeven dat zij de signaleringswaarden hanteert die in de stresstest van de 100.000+gemeenten staan. De signaleringswaarden staan in onderstaande tabel. Hierbij is categorie A het minst risicovol en categorie C het meest risicovol. Met groen is aangegeven in welke categorie Beverwijk valt, op basis van de kengetallen begroting 2020.

Kengetal	Categorie A	Categorie B	Categorie C
Netto schuldquote, zonder correctie doorgeleende gelden	<90%	90-130%	>130%
Netto schuldquote, met correctie doorgeleende gelden	<90%	90-130%	>130%
Solvabiliteitsratio	>50%	20-50%	<20%
Grondexploitatie	<20%	20-35%	>35%
Structurele exploitatieruimte	Begr>0%	Begr=0%	Begr<0%
Woonlasten ten opzichte van landelijk gemiddelde	<95%	95-105%	>105%

Zie ook de informatie op de website ['financiële kengetallen van uw gemeente'](#)

Deze informatie over Beverwijk kan vervolgens vergeleken worden met een andere gemeente of bijvoorbeeld een grootteklasse.

Vergelijk	📍 Beverwijk	▼	📍 Heemskerk	▼
-----------	-------------	---	-------------	---

Conclusie ratio weerstandsvermogen

- In onderstaand schema is het verloop van de ratio weergegeven

P&C product	Weerstandsratio*
Programmabegroting 2020	2,86
Jaarrekening 2018	3,23
Programmabegroting 2019	2,27
Jaarrekening 2017	3,12
Programmabegroting 2018	2,82
Jaarrekening 2016	2,72
Programmabegroting 2017	2,44
Jaarrekening 2015	2,41
Programmabegroting 2016	1,75
jaarrekening 2014	1,69

- De uitkomst uit de weerstandsratio correspondeert conform de tabel met de categorie "uitstekend". De weerstandsratio is lager ten opzichte van de jaarrekening 2018. Dit komt enerzijds door een hoger berekend risico voor de open einde regelingen en anderzijds door een lager beschikbaar weerstandscapaciteit.
- De conclusie is dat de financiële positie van de gemeente Beverwijk op basis van de financiële kengetallen en de ratio van het weerstandsvermogen kan worden beoordeeld als ruim voldoende tot goed.